

BOGDÁN LÁSZLÓ

Az év utolsó napja

A kopár fennsíkon állok, tombol a nap, a feltámadó szél zizegteti az örömfüvet. Tétován forgok ide-oda, de nem látok senkit, egyedül vagyok megint, teljesen egyedül. Váratlanul hallom meg a zongoraszót, az ajtó nélküli ház felé indulok, az önmagát hol láthatóvá, hol láthatatlanná tevő zongorista ezúttal nem a *Kinderzenent*, hanem a *Karnevált* játssza, de nem tudok sokáig gyönyörködni a melakóros muzsikában, hirtelen szirénák hangja hallatszik, felriadok, s az álombeli zenét mentőautó szirénája nyomja el.

Natasa is felriad, tétován néz rám. Unikum van?

Feléje nyújtom az üveget, iszik. És Carmen?

Eltűztek már, legyintek, itt a levél. „Elmentünk a hercegnővel vásárolni, a vendéglőben találkozunk – írja –, legyetek jók, de ha jók nem lehettek, legalább ne legyetek rosszak.” Natasa feláll, fintorog. Fürdőköpenyben rohanunk le az uszodába, úszunk, zuhanyozunk, felöltözünk, megisszuk a teát, eszünk egy-egy pár virslit tormával, sehol senki. Mintha mindenki elment volna, mintha csak mi mennénk a házban.

A kutyák sincsenek sehol, segítem fel a bundáját, én is felveszem. Valószínű, Frédi vagy Dorel már elvitték őket. Csattan mögöttünk a kapu. Ide úgysem jöhet be senki, be van kapcsolva a riasztó.

Natasa belém karol, először talán sétáljunk el a Kastélyig, nézzük meg, van-e valami mozgás a pincében.

Az hosszú út lesz, nevetek.

Időnk van.

Kisüt a nap, de feltámad a szél is, előveszem sísapkámat, ő is felteszi, de rakoncátlan szőke fürtjei mindegyre kiszabadulnak. Ki tudja, mikor sétálhatunk kettesben?

Miért arra vágyódsz, hogy kettesben legyél velem, néz rám, vigyázz, veszélyes vagyok, rázok. Andalgunk, mesélni kezdi álmát, mintha versem elevedett volna meg, a miniatúra, ott ültünk a szánon, a kocsis káromkodott, s mögöttünk zúdult az ördögfalka, elértek volna, de sziréna harsant fel.

A mentőautó, magyarázom, időben húzott el az úton. Nevetünk. A téren nézzük a Kastély impozáns épületét, felsétálunk a lépcsőkön a kertig, megálunk a fa mellett, előszedem a távcsövet, ő is, nézzük a pinceajtót, semmi mozgás.

Gyere, menjünk le, ellenőrizzük, teszi el a távcsövet, és előreindul. A helyiségben nincs senki, a csapóajtó hűlt helyét foszlott matrac takarja. Itt döntötte a falhoz a kedves Doinát a múltkor, kacag, hogy higgyék azt a matracon ölelkezők, ti is tévelygő szerelmespár vagytok.

Miért, ilyesmire vágyakozol?

Ugyan, nevet, kézen fog, megindulunk a lépcsőkön felfelé a toronyba, nézzük a várost, vöröslenek a tetők a napfényben, már tűnedezik a hó. Ledob egy érmét, később halljuk a koppanást. Milyen mély lehet ez a kút, kérdi, de meg se várja a választ, elindul lefele.

Részlet *A katona és a démon* című regényből.

Mi van, hiányzik az öreg?

Okosabbakat is kérdezhetnél, fintorog, és újra belém karol. Andalgunk, megállunk a Hét Erény szobránál, megcsodáljuk a hatalmas templomot, átsétálunk a hídon, sárgásan habzik a víz. A másik téren sokáig nézegetjük a szárnyas rakétára emlékeztető szökőkutat, most, álmomban nem volt ott a kopár fennsíkon, s nem volt ott a madarak nagyasszonya sem, nem voltak ott a madarak sem, nem volt ott senki. A madarak királynője ilyenkor hol lehet?

Hát tudom én?

A múltkor elcsábított.

Natasa szembefordul velem, vigyorog, de hát ő egy illúzió.

Akkor nem volt illúzió.

Lehet, nem voltál magadnál, és valamelyik szerelmeddel ölelkeztél. Előreindul, bemegyünk a templomba, az utolsó padba ülünk le, előttünk két imádkozó öregasszony.

A félhomályban elmosódik a Madonna, de a karján ülő kis Jézusra egy fénysugár vetül, mintha biztatóan mosolyogna. Lehunyom a szemem, azonnal megjelenik nagymama. „Eltelt ez az év is, sóhajt, sokat aggódtunk értetek, kislfiám.” „Miért?” „Még kérde. Egyébként döntöttünk, februárban, márciusban visszajövünk, és megnyitjuk a kórházat, gyógyítani fogunk. Hát ennek örülök. És Piros, Roxána, Tóbiás, Hutera?” „Jól vannak, s azt hiszem, maradnak.” „Gondoltam, mosolyog, Roxána festeni akar, s amit abba a szép fejébe vesz, azt elég nehéz kivenni onnan. Tehetséges?” „Igen. Láttam néhány rajzát, festményét, mit mondjak, az ötvenes években nemigen csináltak ilyesmit, megelőzte a korát. Hogy azután mi történt, az más kérdés.” „Mi történt volna, Tóbiás kiszöktette, fejébe szállott a dicsőség, a pénz, tudod, hirtelen jött rá, hogy a nyomorúságnak vége, hogy ő hercegnő, atyja milliomos, utazgatott, bálról bálra, férfiről nőre szálldosott, míg egy fának nem rohant a Ferrarijával. Tudtad?” „Elmesélte.” „Boldogok Tóbiással?” „Igen.” „De meddig fog tartani? És Piros, Hutera?” „Ők is boldogok.” „De meddig? Köztetek a kommunában sok kihívás éri majd őket, s egyikükről sem lehetne megmintázni az önmegtartóztatás szobrát.” „Zsül mindenképpen megmintázza őket. A visszatérők!” „Tetszik nekem az az ember. A szobrai, az őrszobor, az Androméda, a nimfácska s a festményei, édesapja a gabonatóblában. Én egy egyszerű falusi asszony vagyok, de ezek elképesztettek.” „Mikor láttad a műveit?” „A múltkor, inkognitóban, jártam nálatok, és megnézegettem. Ödön azután vitt el, a Húsvét-szigetekre, hogy megnézhessem azokat a szobrokat is. Méltó hozzájuk az őrszobra. És a lányok is, Viola is, Rodi is belelendültek.” „És Roxána is bele fog, sok terve van.” Nagymama mosolyog. Hamarosan átalakultok egy alkotókörre. De mi örülünk ennek. Mária is büszke Carmenre, Judit is Rodira, mindannyian Violára.” „Ennek örülök.” „Most mennem kell, sok a dolgom”, legyint nagymama. „Ha nem találkozánk, a nevükben is boldog új esztendő kívánok nektek, mindenesetre boldogabbat, mint az idei év, csak az a baj, kislfiám, ti direkt vonzzátok a veszélyt.” Megvillan és eltűnik, szétesik a napfényben fürdő erdőrészlet is, a nagy tölgyfa figyelmeztetően villan meg. Hunyorgok.

Natasa szorítja a kezem, szeme csukva, arcán remegések futnak át, könnyek peregnek végig az arcán. Magához tér, papír zsebkendővel törli a szemét, direkt jó, hogy nem festettem ki, most szétmázolódtott volna, s úgy néz ki, mint egy indián öregasszony.

Édesanyáddal beszéltél?

Igen, sóhajt, és feláll, magával húz. Gyere, igyunk valamit, ezt józanon nem lehet kibírni, beleörülök.

Átsétálunk a téren, bemegyünk a vendéglőbe. Anka, Kriszti, Attila és Zsül már ott ülnek.

Mitől vagytok olyan szomorúak, mered ránk Kriszti.

A templomban voltunk, ül le Natasa, megint láttam édesanyámat. Kérj egy vodkát, néz rá, de ne is egyet, egyszerre kettőt, minek járjon annyit a lány?

Felállok, odamegyek a bárpulthoz, kérek egy üveg vodkát és egy üveg ásványvizet. Amire visszaérek, jön a lány is, töltöget.

Ez igen, néz rám elismerően Zsül.

Te a nagymamáddal beszéltél, fordul felém Anka.

Igen, reméli, több ilyen évünk nem lesz.

Jönnek?

Igen, februárban vagy márciusban. Végre döntöttek.

Erre akár ihatunk is. Natasa hátrahajtvá fejét egy hajtásra issza ki poharát, rágyújt.

Rólad is beszélt, nézek Zsülre, tetszenek neki a szobraid, az Androméda, a nimfácska, az őrszobor, de a festmények is, édesapád a gabonátáblában.

De mikor látta?

Állandóan itt járkálnak, illúzióként, legyint Kriszti.

Natasa újratölti a poharát.

Mondott valamit édesanyád, simogatja Anka.

Vigyázzak, csak ennyit, nagyon vigyázzak, de azt nem mondotta, hogy mire. És a többiek?

Vásárolnak, nevet Kriszti. Először az állványt, a vásznakat, a festékeket, az ecseteket vették meg, Roxána tudja, hogy mit akar, mozgatta az egész üzletet, de mindent meg is kapott, amire vágyott. Leraktuk Mercédeszbe, s elmentek egy divatszalonba, mi Ankával meguntuk, és jöttünk ide, ez a két szivacs, néz Zsülre és Attilára, már eleve ide jött. Ez hosszú lesz! Mindegy, megnyit álmodtak, szegénykék az illúzióikban, egy szép nőnek fontos a szép ruha.

Nem tudom, nekem ruhátlanul jobban tetszenek, röhög Attila.

Te egy disznó vagy.

Natasa feláll, kísérv ki, kért. Anka és Kriszti vigyorognak. Várjál meg, megy be. Mit gondoltál, el akarlak csábítani, kérdezi, miután visszajön, és festi a szemét, a tükör előtt. Hát mi vagyok én, utcalány?

Alkalom szüli a tolvajt.

Hát ez nem az az alkalom, indul el.

Kriszti röhög. Ilyen hamar megvolt?

Igen, mert nem történt semmi, pisiltem, engedelmeddel, Krisztinka, és kifestettem a szemem, mert reggel elfelejtettem. Egyébként megint kezded, vigyázz.

Mi van, már neked sincs humorérzéked?

Szomorú vagyok, mert beszéltem az anyámmal, veszi elő a fényképet, félrehajtott fejjel nézegeti. Meg akarom kérni Violát, fesse le, legyen egy festmény róla, amint sétálunk a nyírfák között, a fehér ruhás asszony, Masenyka és én, a lányai, kétévesen.

Már ő is gondolt rá, kezdi Kriszti, csak most a szárnyas polipjaival van elfoglalva, az úrodisszéával, egész nap a polipjait festi, még öt van hátra, tizenhárom lesz, majd jönnek a fények, de édesanyádat is megfesti, szeret téged, amin ti keresztülmentetek, együtt az Univerzum Könyvtárában, nem semmi.

Soha nem szabadulhatunk ezektől az élményektől, ő, simogatja meg az arcom, megírhatja, Viola megfestheti, Carmen új szonátájának nem véletlenül *Űr-odisszea* a címe, de mit csináljak én? Fel kellene dolgozni valahogy, de nehezen megy, olyasmiket éltünk át, amelyek nem egy emberre méretezettek, és túlhaladnak. Képzeljétek el, ültünk, olvastunk, nem értettünk semmit, s közben bármikor ránk törhettek volna a bűzlő Shoggothok.

De végül is sikerült, vigasztalja Anka, ha visszajön Ödön bácsi, megkérjük, nézhessünk már bele a szerkezetbe, szeretném látni a napot, amikor hajóra szállunk Harlingenben.

Még néhány hónap, sóhajtok, de addig megírjuk a második balettet is, egyre az orosz balerina jár előttem, januárban megírom a scenáriót, s neki-kezdhet Carmen is.

De még megy az első, az Anka az üvegvilágban, legyint Attila, nagy az érdeklődés, nem kell sietni.

Igen, kacag Anka, és megpuszil. S ti ezt előre láttátok, én viszont még akkor se hittem, amikor a bemutatón felment a függöny. Amikor augusztus 23-án megérkeztem Nürnbergbe, fordul Natasa felé, nagyon le voltam robbanva, ők adták vissza az önbecsülésemet.

Nem tudja folytatni, megérkezik a sugárzó Roxána, Piros, Viola, Rodi és Carmen. Leülnek. Zsül töltöget.

Viola nézi a vodkás poharát. Nem kezdjük túl korán, még sok van éjfélig.

Soha nem lehet elég korán kezdeni, vigyorog talányosan Kriszti. Igyál csak, Violettám, pirulj ki, olyan szép vagy, amikor kivörösödsz.

Ezt vegyem bóknak? Vagy kötekedni akarsz megint, Krisztinka, ne kezdj ki velem, mert megbánod.

Mi van, már neked sincs humorérzéked?

Nekem van, csak neked nincs humorod. Állandóan erőlködsz. Hallgass inkább. Egyénként is a festménnyel vagyok elfoglalva, a polipok, a fényecskék, s utána jön a kompozíció. Lehet, még festek egy változatot.

Miért, hőkken meg Zsül.

Más nézőpontból, magyarázza Viola.

Most már én is festhetek, vidul fel Roxána, megvettünk mindent, s kiderült, mered ránk, nem vagyunk szegények, megnéztük Rodival, a bankszámlám él, erről szerencsére nem tudott az unokahúgom. Vettem ki pénzt. Előre két hónapra ki is fizetjük a költségeket, egyébként is már napok óta a nyakatokon vagyunk.

A vendégeink vagytok, nyugtatja meg Rodi, de nem tudja folytatni, jön Ibolya a kutyákkal. Frédi ott vedel egy kocsmában Bélával, Tóbiással és János bácsival, ül le. Kerestek egy igazi bajor kiskocsmát, s mit ad az isten, meg is találták! Gombóc odajön, a lábamhoz heveredik. Megjön Dorel is, Rex eléje rohan, alig tudja megnyugtatni. Előveszi a tálkákat, a kiszolgálólány kérés nélkül is hozza a vizet, tölt, ezúttal hosszan lefetyelnek. Én megint nem ihatok, legyint Dorel, délután megyek Münchenbe, de a szépasszonyok is elkísérnek, virággal várják a férjeiket, annyit fognak locsogni, hogy letérek az autópályáról.

Szerencse, hogy egyenes, édesapa, kacag Kriszti.

Piros és Roxána isznak, rágyújtanak. Erről is mennyit álmodoztunk az illúzióinkban. És a sörről is. S még nem is ittunk sört, derül fel Roxána. Dorel odainti a pincért, rendel. Nézegetik a söröskrigliket, kortyolnak.

Tudjátok, kezdi Piros, az ötvenes években pincérnő voltam a felsőtábori népbüfében. Akadozott a sörellátás, nem mindég volt sör, de Ödön bácsinak és Bélának félretettem mindig. Amikor valami felhajtás volt a kastélyban, a szekusok is itt nyüzsögtek, Drakula is, magas, komor, fekete férfi volt, udvariasabb, mint a többi, de ismertem Strigoit is. A sebhely vereslett az arcán, amikor közöltem vele, hogy megint nincsen sör. Indítványoztam, összeköttetéseiket felhasználva igazán elintézhethék. Rám bámult, nem, ő nem kezdett ki velem, tudta, hogy engem már kiszemelt a tábornok, mindenki tudta, csak én nem, ha rádöbbenek, talán még elmenekülhettem volna. De Strigoit elintézte akkor, néhány hétig volt sör, de visszamentek Bukarestbe, istennek hála, és megint nem kaptuk rendesen. Az egyik őszi vadászat után raboltak el.

Igen, megírta, nevet Attila, ültetek Bélával a disznón, amit ajándékba kaptatok.

Ezt is megírtad, néz rám döbbenet Piros.

Mindent megírt, tudhatnátok már.

Béla hol van?

Mondtam már, mereng Ibolya, elmentek János bácsival, Tóbiással és Frédivel egy kiskocsmába. Az öregnek eszébe jutott, mióta itt van már, s még nem volt egy igazi bajor kiskocsmában. Hát kerestek egyet, s most folyik a mesefélóra. Megtalálták egymást is, s a kocsmát is. Ebédeltetek kéne, ma nem főztünk.

Nem is várhatjuk el, nevet Carmen, hogy az év utolsó napján is főzéssel töltsétek az időt.

Dorel odainti a pincérnőt, mi ketten erőlevest rendelünk, főtt marhahússal. Mindenki rendel, Attila Ibolyára bámul, hallom, január elsején már Nauszika fog főzni.

Vagy másodikán, megígérte, nevet Ibolya.

Nem is hiszem el, döbben meg Attila, hogy főzni is megtanult. Annak idején, a Melody báros korszakunkban, szerelmünk havában még a tojásrántottát is odaégette.

De a szükség nagy úr, kacag Anka, már unta a fizető vendégeit, a kretén szeretőit, az öregeket, a fiúcskákat, megértem, én is így éltem, unalmában megtanult.

Pesten talált egy könyvet, szól közbe Rodi, a *Gasztronómiai utazást*. Ebből tanult meg.

Fantasztikus mexikói, olasz, spanyol, francia és erdélyi ételkülönlegességeket főzött nekünk Jószon, mereng el Zsül, ha sokáig tart, meg is hízunk.

Nem tudom elhinni.

Mert előítéleteid vannak, néz rá Natasa, mit gondolsz, például én tudok főzni?

Nem gondolok semmit, röhög Attila, ha rád nézek, egészen más dolgok kezdenek foglalkoztatni.

Ezt most hagyjuk, legyint Natasa.

Igen, te is tudsz, néz rá Zsül, és tud Anka is, Rodi is, Carmen is, sőt Krisztina is, simogatja meg a fejét, csak mostanában nagy a tolongás a főzőkanál körül, nem férnek oda.

Igen, amikor betegek voltunk Jószon, Kriszti főzött, leveskét, rostélyost, kiskanállal etetett, törülte homlokunkról a verítéket, nagyon aggódott értünk.

Ez a híres éjszakai fürdőzésük után volt, nevet Kriszti. Mélyen beúsztak, jött a vihar, ha nem találnak egy halászt, ott is maradhattak volna. Önző vagyok, félttem, hogy elveszítem őket, édesanyát s a régi szeretőmért, akit besúgtak, mit tehettem volna, főzni kezdtem, épüljenek minél hamarabb fel. Igen, a mi közös életünk olyan csodálatos volt, ehhez képest a Nauszika főztese eltörpül.

Nem törpül el, ha egyszer megkóstolod a töltött paprikáját, mond ellent Zsül, mindég kívánni fogod.

Hirtelen jelenik meg Nauszika, Zita és János. Vidámak, de mintha nem vennének észre, ide-oda forognak.

Nauszika is, Zita is rövidlátók, de hiúk is, mint a szépasszonyok általában, nem viselnek szemüveget, János pedig csak őket látja, meg van buggyanva, pedig bámulhatna másokat is, van itt gyönyörű nő elég, édesanya, a hercegnő, Anka, Rodica nagyságos asszony.

Attilával felállunk, az asztalhoz vezetjük őket, Zsül tölt.

Megint megkaptuk, kacag Rodi, pedig te sem vagy éppen szegényparaszt származású, Krisztinka.

Fordítva igaz, javítja ki Carmen, paraszt szegény.

Nem akarom védeni, de ha nem lenne, ki kellene találni.

Ki vagyok én már találva, hercegem, s elég régóta. Igaz Zsül?

Igaz, simogatja Zsül a fejét, de igyál inkább sört, a vodkától túlságosan felélénkülsz, s estére kidőlsz. Ne feledd, terveim vannak veletek szilveszter éjszakáján. Flórenc hol van?

Joellel és Róberttel mentek el a Dürer-házba, válaszol Nauszika.

Jönnek a pincérek a levesestálakkal, enni kezdünk. Odaintem a pincérnőt, fizetek, gyere, nézek Zsülre, menjünk el mi is abba a bajor kiskocsmába, mióta nem ittunk Bélával, Tóbiással, Frédivel és János bácsival?

Dorel indul haza a kutyákkal, Rodi, Carmen, Ibolya, Roxána és Piros a Mercédesszel, a többiek taxival.

Átmegyünk a hídon, erősödik szél, nézzük az erény szobraikat. Tudod, hol van?

Már voltunk ott, legyintek, nem emlékszel?

Emelkedett hangulatban ülnek egy sarokasztalnál, leülünk, kitörő lelkesedéssel fogadnak.

Kiderült, hogy Tóbiás idősebb, mint én, kezdi János bácsi.

Néhány hónappal, legyint Tóbiás, mindketten hetvenöt évesek vagyunk.

De rajtam látszik is.

Mi más alomból jövünk Frédivel, vigyorog Tóbiás. Nagypánk húszévesen csábított el egy fiatal lányt, elment a világba, amikor visszatért, megnősült, született egy másik fia, az édesapám féltestvére. Apám is, apád is korán kezdte, jöttél te Frédikém, majd a te apád, mered rám. Tizennyolc évesen ismerem meg nagypát, sokat beszélgettünk, nevére íratott, pénzt adott, így kerültem a jogi egyetemre, Kolozsvárra, lehúztam néhány boldog évet mezei jogászként, majd elsepertem az idegenlégióba, nem akartam ügyvéd lenni a királyi Romániában.

Engem elvitt magával a cirkuszba, kezdi Frédi, és késdobáló lettem.

Anyádnak csak az ő apja maradt, legyint Tóbiás, sok öröme nem telt benne, ezért is szeret annyira téged.

Igen, sóhajtok, engem ők neveltek, az öreggel.

Meg is látszik rajtad.

Én megúsztam a háborút, töltöget Frédi, de szegény apád nem. Ő a Donkanyarnál harcolt, hadifogságba került, betegen keveredett haza.

Nem tudom, sóhajt Tóbiás, én 1938-ban láttam utoljára.

Én 1941-ben, amikor bevonult, legyint Frédi. 1945-ben, amikor a Luci tragikus halála után tengerre szállottam, azt se tudtuk, él-e, hal-e. A háború.

Én sem úsztam meg, iszik Huterá. A visztulai áttörés után vonultunk vissza a német csapatokkal, egy szétbombázott német városban – a halál az a német város –, egy lerombolt ház falán láttunk egy csoda folytán épen maradt plakátot, egy német cirkusz fellépését hirdették. Olvashattam, hogy fellép a világhírű magyar illuzionista, Ödön von Boticselli is. Megdöbbszemtem. Én ismerem ezt az embert, mondtam az örvezetőmnek, és elmondtam, kicsoda. De hogyan került ide, kérdezte Málík.

Tényleg, döbben meg Tóbiás, mit keresett a háború utolsó évében nagypapa Germániában?

Majd megkérdezzük tőle, töpreng Frédi, de akkoriban együtt dekkoltunk Szinaján, onnan mentünk le a tengerpartra, s szervezte utolsó cirkuszát. Egyetlen napig sem váltunk el, egy ember hány helyen lehet egyszerre jelen?

Én akkor, szól közbe János bácsi, már Wellingtonban voltam, ha nem lépek olajra 1938-ban, most nem beszélgethetnék velem.

Én nem voltam a te helyzetemben, Jánoskám, de én is meguntam a kelet-európai vad őrzöngéseket, s jött Pest, Párizs, majd a légió. Minél messzebb akartam kerülni a szülőföldemtől, ezért szöktem meg 1941-ben, és hajóztam el New Yorkba. Harmadik nap az utcán találkoztam első szerelmemmel, Barbarával, akivel hat évig éltünk együtt, és bármennyire is furcsán hangzik ez az én számból, egyetlenegyszer sem csaltam meg.

Nem hiszem el, röhög Frédi, hűséges voltál, Tobikám?

Hát hazudtam én neked?

Nyílik az ajtó, megjelenik Viola és Natasa. Zsüllet eléjük megyünk, az asztalhoz vezetjük őket, Tóbiás székeket hoz, leülnek. Közben rendelék egy üveg vodkát és nyolc sört.

Ne haragudjatok, hogy rátok törtünk, de nem vagyunk álmosak.

Tóbiás feláll, kezét csókol, majd arcul csókolja Violát, s Natasát is.

Hát miért haragudnánk, csókol kezét János bácsi.

Direkt örülünk, öleli meg őket Hutera, hogy két szép hölgy emeli a társaság... Belezavarodik, legyint, nem vagyok a szavak embere.

Te, kezd kacagni Viola. Jön a lány a vodkásüveggel, töltöget, majd hozza a söröket is. Koccintunk, iszunk.

Gondoltuk, kezdi Natasa, itt van élet, és zaftos történeteket lehet hallani. Hogyan volt Barbarával, édes Tóbiás, néz várakozón nagybátyámra.

Te gondolatolvasó vagy?

Így is lehet mondani, vigyorog Natasa. Sok minden vagyok, legújabbán a nagyapátok szerelme. Ha te hetvenöt éves vagy, ő már száztizenöt.

Rajta se látszik, sóhajjt János bácsi.

És annyi a barátja, Olaf is, folytatja önfeledten Natasa. A múltkor együtt voltunk a földön, mostanában ingajáratban élünk, el akartam csábítani, kíváncsi voltam, de komoran utasított vissza. Számomra a barátság szent dolog, legyintett.

Unhatja már a nőket, röhög Hutera.

Pedig 1928 óta él a fényvilágban, töpreng Tóbiás.

Mi nem ismertük, de hallottunk róla.

Hogyhogy nem ismertétek?

Mi az illúzióinkban éltünk a Kolóniában, négyen, a domboldalon, mint egy pásztori költeményben, s a tengerparton. Ki se mozdultunk onnan. Söröztünk is, nem mondom, néz a poharára Hutera, mind szeretjük a sört, de hát az nem volt valódi.

Ez most valóságos, adja a kezébe az üveget Frédi. Tényleg, hogy volt Barbarával, Tóbiás?

1947-ig éltünk együtt nagy szerelemben, nem is csaltam meg, elég volt ő nekem életre-halálra. De aztán jöttek a hírek a vén Európából, nosztalgiám támadt, rá akartam beszélni, menjünk haza, de ő nem akart hazatérni, lengyel volt, félt, és elváltunk. Azóta is bánom. Felültem a hajóra, és jött az új élet. Bécsben kötöttem ki, akkor ott ment az üzlet, ékszerek arany. Én mindég tudtam, hol a határ, amikor rádöbentem, hogy köröznek körülöttem a zsarvak, megléptem. Amerikai állampolgárként Regensburgban telepedtem le, megvettem a házam, mindketten jártatok ott, tudjátok – néz rám és Frédire.

Mi adtuk el, legyint Frédi. A pénz, erre még most felhívom a figyelmed, megvan, nem palltuk el, úgyhogy nem szorulsz a szép Roxánára.

Ezt nem mondd komolyan?

De, nevet Viola, komolyan mondja, őket nem érdekli a pénz, nagyapátok örökségét se osztották még el, amikor otthon voltam legutóbb Carmennel, elhozták, de ott a Rodi széfjében. Csak az ékszerekből ajándékoztak a hölgyeknek, karácsonykor.

Akkor elhárult minden akadály, Bélám.

Előtted, de én, az én rokonom elpallta az örökségét.

Neked majd adok én, hát nem együtt voltunk az illúzióban, de amúgy sem féltelek, te a jég hátán is megélsz, Bélám. De most felezünk, már csak azért is, hogy ne pisiljenek le a kutyák. Nevetnek. Regensburgban vettem egy hajót, és kereskedni kezdtem, jártam a nagy folyót.

És minden kikötőben volt egy szerelmed, nevet Natasa, akkor már elválasztottad a szexet a szerelemtől. Nem?

Én a szerelmeimmel éltem meg a legnagyobb szexuális élményeimet. Mi ebben a különös, pillant az elképedő Natasára és Violára.

Hány nőbe lehet valaki egyszerre szerelmes?

Bármennyibe. Ahány kikötő, annyi szerelem. Én legalábbis így éltem.

Igen, nevet Natasa, most már értem, szépasszonyok a Duna mentén.

Tényleg, bámul rám. El kell már olvasnom a regényünket, Bélám.

Én is.

Lesz nektek az elkövetkezőkben más dolgok is, mint az én regényem olvasgatni, majd meglátjátok, mik várnak rátok.

Gyanútlanul lépre mentetek megint, nevet Natasa, beestetek a helyzetbe, mint légy a tejbe, és nehéz lesz kimászni, nagyon nehéz. Kikísérsz?, áll fel, és kimegy. Követem. Elmerülten festi a szemét, hozzám simul. Felviszel egy garniszállóba?

Bólintok. Violát hívjuk?

Miért ne? Nem tudok én élni se, meghalni se nélkületek immár. Csak még igyunk.

Mi van veled, ölelem át.

Kiborultam. Édesanyám nagyon szomorú volt, vigyázz magadra, kislányom, veszély leselkedik rád, de nem mondotta el, milyen veszély, s azt sem, hogy most hol van.

Beléd szerettem, puszilom meg, talán erre gondolt?

Rám néz, de nem szól, visszamegyünk az elhagyott asztalhoz. Töltök, ki-issza, feláll. Kellene még vásárolnunk, jössz? – néz Violára. Feladom a bundáikat, a számlát rendezem, majd, ha visszajövünk, még itt lesztek, nem?

Hagyd, legyint Zsül, az előbb is te fizettél.

Itt leszünk, persze, bólint Frédi, hova mennénk?

Bundámba bújok, előre engedem őket, HáBé és Tóbiás maguk elé merednek a füstben, ki tudja, mire gondolnak, ki láthat a fényvilágból megtérő férfiak gondolataiba? Künn erősödik a szél, felhők közé vesz a nap.

Újra havazni fog, karol belém Natasa. A szomszéd utcában találunk egy garniszállót, őszülő komor férfi fogad, fizetek, elém tolja a kulcsot. Egy órára, figyelmeztet, a tizenhárom szoba.

Elindulok, jönnek utánam, persze lép be a szobába Viola, belátnak a szemközi házból, elhúzza a függönyt, a félhomályban vetkőzünk.

Hideg van, borzong Natasa, s az ágyterítőt ledobva az ágyra terít egy lepedőt. Azért a pénzért fűthetnének is.

Mi van veled, simul hozzá az ágyon Viola.

Válságban vagyok megint, beleszerettem a szerelmetekbe, de lehet, ez csak ürügy, hogy ne menjek vissza, utálok a fényvilágot.

Ezen nem is csodálkozom, suttogja Viola. Maradj velünk, most nem mondhat semmit, a szerelmeivel lesz. Ezt akarta mindég, hát most megkapta.

Megint úgy beszéltek rólam, mintha nem is lennék itt.

Miért, itt vagy, nevetnek, és forgatni kezd az örület. Később kimegyünk a mosdóba. Hoztam törülközőt is, mondja Natasa, mindenre gondolok mostanában. Mosdunk, felöltözünk, a nedves törülközőt a lepedőbe tekerve teszi vissza táskájába.

Egy félórával túllépték, sziszegi a férfi, kifürkészhetetlen arccal. Fizetek, nem akarok veszekedni az év utolsó napján. Az erősödő szélben megyünk vissza, hópelyhek kerengenek a levegőben. Természetesen még ott vannak. HáBé a háborús élményeit eleveníti fel.

Ezt már ismerjük, suttogja Viola, hallgattuk a felsőtábori kocsmában eleget, vigyorog, amíg meg nem jöttek a hajók.

Miféle hajók, kíváncsiskodik János bácsi.

A negyedik rum után, magyarázza Viola. Röhögnek.

Már Németországban sebesültem meg, abban a városban, ahol Ödön von Boticelli fellépését hirdették. Azóta biccentek a jobb lábamra, ott a golyó valahol a térdem alatt. Zsiga se akarta kivenni, azt mondotta, a legjobb helyen van, Bélám, minek megzavarni. Vajon ebben az új lábamban is ott van a golyó?

Nem tudom, kacagok, Zsül töltöget, Natasa egy hajtásra issza ki, és tartja a poharát.

Van röntgengép a kastélyban, majd megnézzük, nyugtatom meg Bélát.

Nem kell ehhez röntgengép, kacag Viola, mi Natasával így is meg tudjuk nézni. Tedd fel a székre a lábad, Bélám. Odahajol, felhúzza a nadrág szárát, és tapogatni kezdi HáBé térdét. A túlsó asztaltól néhány részeg megjegyzéseket tesz, Natasa rájuk néz, elfordulnak. Most ő kezdi simogatni a Béla térdét.

Nem érzek semmiféle golyót, suttogja.

Én sem, kacag Viola.

Könnyű kezetek van, lányok, mintha pillangó szállt volna a beteg térdemre. Huttera feláll, megpuszilja Violát és Natasát. Rólad tudtam, Violetta, téged ismertelek, néztük eleget a hajókat a felsőtábori kocsmában.

Miféle hajókat, döbben meg Frédi.

A negyedik rum után, röhög Zsül.

Akkor nem gondoltuk volna, hogy új életünkben egyszer hajóra is szállunk. S én a golyóval a térdemben.

Nincs ott semmi golyó, új élet, új térd, kacag Natasa.

De érzem, hogy mozog, ha változik az idő, s most változik, mert megint mozog.

Igen, hó jön, legyint Viola, de te, Bélám, mindezt csak előző életedből képzeled. Ez már nem az a térd. Régi térded, a csontjaiddal együtt rohad a sírban, eszik a nyüvek, a golyó pedig ottan sárgáll és várja, hogy valami sírrablók megtalálják.

És mihez kezdenek egy puska golyóval, ámul el Huttera.

Lánkra fűzik, és a nyakukba akasztják.

Ezt nem tudom, nevet Natasa, de azt igen, hogy most nincs a térded alatt. Kiissza poharát, mereven bámul maga elé.

Mi van veled, kérdezi Zsül.

Az édesanyámat láttam, figyelmeztetett, vigyázzak, valami veszély leselkedik rám. A nyírfaerdőben sétáltunk, tudjátok, ez az egyetlen emlékünk róla Masenykával, de lehet, kitaláltuk ezt is, csak képzelgünk, hát lehetnek egy két éves kislánynak emlékei? S Szergej talált egy fotót is, előveszi, elének tolja. Egy fehér ruhás nő sétál a nyírfák között, két kislány totyog mellette, kezében piros napernyő.

Meg fogom festeni, ígéri Viola, és könnyes a szeme, átöleli Natasát.

De hát mi történt édesanyáddal, döbben meg Tóbiás.

A KGB, legyint Natasa, a volt cégem, 1968-ban kapták el a szüleimet, ki tudja, milyen koholt vádakkal, fizikusok voltak, a lágerben haltak meg, haláluk oka ismeretlen, Szergej se tudta kideríteni, vagy agyonverték őket, vagy megbetegedtek, és nem volt orvos. Anyámról ezt az egy képet tudta felkutatni, apámról még fotó sem maradt.

Szergej kicsoda, kérdezi HáBé.

A nevelőapám, az FSZB mostani főnöke. Minket Masenykával és Alinával ő és helyettese, Kirill ezredes vettek örökbe, tizenegy éves korunkban, addig árvaházban éltünk. Felneveltek, szerettek, mi is megszerettük őket, el sem hiszitek, hogy ezekben a szigorú katonaeemberekben mennyi szeretet s szeretetéhség volt, de igazi nevelőnk egy Tibetből még az ötvenes években elrabolt láma volt. A KGB vezetői halállal fenyegették, de hogy mivel győzték meg, nem tudom, hiszen a haláltól nem félt.

Nem értem, hökken meg János bácsi, mit akartak tőle?

Hogy tanítsa az államvédelmi tiszteket, de nem nagyon volt kiket. Az ötvenes évek végén már cseheket, magyarokat, keletnémeteket, lengyeleket, bulgárokat, románokat is küldtek, de egyetlen parafenomén tanítványa, Kirill ezredesen kívül, akivel összebarátkoztak, és sok mindenre megtanította, titeket is megvezetett Evelinnel, Violetta, kacag, az a Strigoi volt, aki fatális szerepet tölt be a ti történetetekben, néz rám, s tartja poharát, hogy töltsek.

Ő verte agyon a Mária Cristina asszony férjét és a Dorel édesapját is, magyarázza Zsül, s még negyven politikai foglyot. Egy vadállat volt.

Ismertem, legyint Béla, hozzá is volt szerencsém. Egy nagy sebhely veszlett a pofáján, amikor beretváltam, egyre idegesebben kerülgettem, pedig én, beképzeltség nélkül állíthatom, a beretva virtuóza vagyok, reszkettem, hogy megvágom, és engem is megöl.

Az árvaházból mentettek ki, folytatja Natasa zavartalanul, hazaérkezünk, a láma is bejött, ő is a dácásban lakott, a Szergej házában, akárcsak Kirill. Már ittuk a kakaót, életünkben akkor először, a szakácsnő könnyezett, a láma ránk nézett, és Szergej felé fordult. Itt vannak a tanítványaim, magyarázta, jól választottál, Szergej Szergejevics. Mindenre meg fogom tanítani őket, amire csak tudom, és lehet, ez a kislány, nézett rám, még engem is túl fog szárnyalni, mind a hárman született tehetségek, de ilyent mind én, még nem látott. Szergej elámult. Ezek a kislánykák, meredt zavarodottan ránk. Miért, mosolyogtam rá, gyönyörű tizenegy éves hajás baba voltam, minden megengedhettem magamnak, mit gondolsz, mégis miért minket fogadtatok örökbe? Ez nem volt véletlen, jegyezte meg rezzenéstelen arccal a láma. Ők akarták. De miért, bámult ránk a kétségbeesett Kirill. Mert tetszettetek nekünk, papa, ugrott a nyakába Alina, mi közben Masenykával a Szergej ölébe ültünk. Mert megtetszettetek nekünk, és már untuk az árvaházat. A láma bólított, így volt megírva a sors könyvében. És jött néhány boldog, felhőtlen év. Úgy éltünk a dácásban, mintha Isten tenyerén ültünk volna. Teljes védettséget élveztünk, mindent megadtak nekünk, kényeztettek, babusgattak, szerettek, nyelvtanárokat fogadtak, amikor rájöttek, hogy ragadnak ránk a nyelvek, karatézni tanultunk, zongorázni, hegedülni, oboázni, még balettre is járattak. A három férfi pótolta elveszített szüleinket, mert Alina nem az igazi testvérkém, csak Masenyka, ha ugyan az.

Úgy hasonlítotok egymásra, nevet Zsül, mint Carmen a hercegnőre, vagy Piroska Krisztire.

Te őket is ismered?

Még mielőtt megérkeztetek volna az úrból, karácsonykor itt voltak, nagyon kedves, nagyon szép lányok.

De Alinát is testvérkémnek tartom, kétéves korunkban ismerkedtünk meg, neki csak az édesapja volt orosz, édesanyja lett volt, kilenc esztendeig egy ágyban aludtunk, mert a moszkvai árvaházban nem volt elég ágy. Az ő szülei autószerencsétlenségben haltak meg, nem verték agyon őket, mint a mi szüleinket, de akkor is kétévesen maradt magára, rögtön megtalált minket, csodálkoztok, hogy ragaszkodunk egymáshoz? Kiissza poharát, egy könnycsepp gördül le az arcán.

Hagyd, lányom, vigasztalja János bácsi, mindenkinek nehéz volt ebben az elátkozott században, amelyik olyan lassan múlik el, mintha nem is akarna elmúlni.

Igen, sóhajt Viola, a boldog kilencvenhármas esztendő. Először én jöttem vissza onnan, ahonnan eddig nem volt visszatérés, utána ti.

De mi vagyunk valóban, tapogatja beteg térdét Huttera, vagy illúziók lennénk?

Mi vagyunk, legyint Tóbiás. Mindenre világosan emlékszem előző életemből, te nem?

Én is, de a térdem.

Ez nem ugyanaz a térd, legyint Tóbiás, nyugodj bele.

És nekem is, dadogok, noha üldöztek, és többször voltam életveszélyben is boldog évem volt, megtaláltam a szerelmeimet, Carment, akit tíz évig ke-
restem, Violát, akit végleg elveszettnek hittem, Natasát, akiről nem is álmod-
tam.

Natasa nevet, megsimogatja az arcom, ne hízelkedjél, inkább töltsél. Töl-
tök, egy hajtásra issza ki.

Sok lesz, Natasenyka, néz rá Frédi, ne keseredj el.

Natasa kipirul, rágyújt. Beszélgetetek nyugodtan, fiúk, ne zavartassátok
magatok, időnként elszálllok, hülyeségeket beszélek, ellágyulok, emlékezek,
de minek visszanézni, a tegnapi ügynöknő voltam, tudom, út csak előre van.

Igen, sóhajt János bácsi, én már látom is az én utam végét, a temetőt.

Utána mész a fényvilágba, legyint Huttera, kóvályogsz az úrben, felcsípsz
egy jó csajt, elmentek a Kolóniába vagy a Zónába, teremtetek egy illúziót,
megnyugszol, majd ha akarsz, visszajössz közénk, Jánosom, fiatalon, mint
mi, és elcsábítod valamelyik facér kislányt. Ilyen egyszerű ez! Van itt elég
széplány, csak a hasonlóságok ne lennének.

Tóbiás sóhajt, ezt én se értem, ez hogy lehet?

Jó, ti hasonlítotok Masenykával, kortyol a poharából Zsül, elvégre iker-
testvérek vagytok, de Carmen és Roxána?

Nem tudom, Carmen nagyapja görög katolikus pópa volt, nagymamája,
Mária néni, mi is ismerjük, nézek Violára, Zsülre, Natasára, nem olyan, nem
valószínű, hogy egy Sturdza herceggel szúrta volna össze a levet.

Jó, ő a Liviu anyja, de a Klárié? Carmen mesélte, hogy másik nagymamája
is igazi erdélyi úriasszony volt, félig székely, félig szász. Egy erdélyi patrícius-
családból származott, nem valószínű, hogy egyáltalán találkozhatott Sturdza
herceggel, bár ki tudja?

Natasa ingatja a fejét, nem, azt hiszem, ennek valami más magyarázata
van, s ez Ödön jellemében rejlik.

Viola nevet, a játékaikról lenne szó?

A többiek meredten bámulnak rájuk, elmagyarázom, hogy Ödön von
Boticselli fiatalabb korában, a húszas években barátjával, Olaffal évekig Ame-
rikában élt, Boston mellett egy ódon kisvárosban Providence-ben, egy hatal-
mas házban, amelyet a babonás őslakók kísértetháznak tartottak, és az iker,
a hasonmások problémájával foglalkoztak, de kísérleteikről naplójában bő-
vebben nem ír, a feljegyzéseit pedig, több kötet, még nem sikerült áttanulmá-
nyoznom! Ezeket is elhoztuk Carmennel az örökséggel és a naplóval együtt,
amelyet 1900. január elsején kezdett el, s eltűnésével, 1968. augusztus 8-án
szakadt félbe, egészében páratlan dokumentum.

Ezek kísérletek, mereng Tóbiás, de Roxána és Carmen, Piroska és Kriszti
élnék, és nem illúziók.

A hasonlóság először akkor tűnt fel, kezdi Zsül, amikor a nagymamák elő-
ször jöttek vissza, az Északi-tenger partján, Carmen Rodi, Kriszti és Anka
nagymamáik unokáik hasonmásai voltak. Elképesztő, nem? Ma sem tudom
megmagyarázni.

Viola nevet, ők se tudtak napirendre térni, szegénykéim. Sokat beszélget-
tünk visszatérésünk után. Te fiatalabb vagy, Violetta, fordultak felém, de több
az élettapasztalatod, hogyan magyarázod a hasonlóságokat? Igen, húztam ki
magam, tudjátok, ahogyan Krisztinka szokta, de nem tudtam megmagyarázni.
Én se értettem. Valami nagy játék lehet.

Jó, a nagyikkal, illúziók voltak, nem lehetett játszodozni, de Roxána és
Carmen nem illúziók. Ha Carmen táncolt volna az este Nauszika helyett, meg
se tudtam volna különböztetni őket, legyint Tóbiás.

Én se, meredek rá. Van Roxána testén valahol anyajegy?
Nincsen, sóhajt Tóbiás, hidd el, ismerem a testét, a kislábujja körmétől a haja száláig, Carmen testén van?
Nincs. Hidd el, én is ismerem.
És az illatuk?
Hát ez az, kacagok, amikor a hercegnővel táncoltam, azt hittem, Carment tartom a karomban. Az illatuk is teljesen egyforma! Szinte megvadultam.
Na, na, röhög Tóbiás, hátrább az agarakkal, öcsém.
Akkor, döbben meg Frédi, bármikor össze is téveszthetitek őket?
Igen, mondjuk szinte egyszerre.
Frédi feláll, a pulthoz megy, rendezzi a számlát. Lassan indulhatunk haza.
Kiisszuk a poharunkat, felállunk, öltözünk, és elindulunk a havazásban. A sarkon leintünk két taxit, s nemsokára ott állunk az alagsorban. A kutyák sehol. Felmegyünk, de a hallban most nincsen senki, az ebédlőben sem, elhatározzuk, hogy a pincebárban folytatjuk.
Elvégre sör ott is van, nyugtat meg Frédi. Legnagyobb meglepetésemre Natasa és Viola is jönnek.
Vodka nincs, bújik ki bundájából Natasa.
Egy fél üveg, néz szét Zsül, ez egyelőre elég lesz. Töltöget.
János bácsi is megjelenik. Gondoltam, hogy itt vagytok, én se akarok aludni, aludhatok a sírban eleget.
Jóval kevesebbet, mint gondolod, legyint Huttera. A tested ott rothad majd a koporsóban, csontjaid eszik a nyüvek, de a halhatatlan lelked fénysugárként libben tova, kóvályogsz a fényvilágban, felszedsz egy csajt, mész a Zónába, teremtetek egy illúziót, s ha végre megnyugszol, visszajössz. Hidd el, hogy így lesz. Bármennyire is tökéletesen kivitelezett egy illúzió, a miénk az volt, mégiscsak képzelgés, a valóság azért egészen más.
A valóságot, jelenti ki határozottan Tóbiás, nem pótolja semmi!
De azért az illúzióknak is szép volt, ha lehunyom a szemem, ott fekszem Piros mellett a domboldalon, a sugárzó fényben. Ezért nem is nagyon hunyom le, iszik HáBé, félek, megint visszakerülök oda, s nem térhetek vissza soha többé, hallgathatom, hogyan verődnek a kis öbölben partnak a hullámok. Persze az is csak egy illúzió volt, a tenger morajlása, tulajdonképpen nem volt ott semmi, csak négy kétségbeesett fénysugár kerengett egymás körül, a hideg, komor, beláthatatlan úrben, bolondítva önmagukat és egymást. Hidd el – néz Tóbiásra –, itt mégis teljesen más, főként mert érzem, mégsem teljesen én vagyok, hát a golyó sincsen a lábamban, a golyó, amelyik évtizedekig megkeserítette az életem, hiszen állandóan biccentettem. Igaz, sok lánynak éppen az tetszett, hogy olyan furcsán járok. Lepleztem, ahogy tudtam, a sántaságomat, riszáltam a seggem, mint egy beteg kurva, de ha tényleg nincs a lábamban a golyó, ahogyan mondjátok, lányok, este nagyot táncolok Pirossal, s veletek is, drágáim, ha akkor még egyáltalán lábra tudtok állani.
Te voltál a felsőtábori mesekirály, nézegeti félrehajtott fejjel Natasa.
Igen, ő volt. Én még a hatvanas évek végén ismerhettem meg, nevet Viola, sokat néztük a hajókat a felsőtábori kocsmában.
Mit akartok ezekkel a hajókkal, bámul el Frédi.
A negyedik rum után jöttek, röhög Zsül, még mindig nem érted?
Ült a hívei körében, folytatja Viola, és színesen, szellemesen, kellemesen hazudozott. Adott nektek a párt angolvécét, szarháziak, hogy megnézhessetek, mire vagytok képesek, azelőtt csak csobbant a pöcegödörben. Ilyeneket mondott.
Köszönöm, édes Violám, csókol kezet HáBé. Igazán nagyon megható, mély nyomot hagytam a környezetemben, röhög. Több vodka nincs?
Hozok, áll fel Frédi, és kimegy.

Emberként, néz Béla Tóbiásra és Violára, mégiscsak jobb, mint fény-
sugárként kóvályogni egy illúzióban, ami van is, meg nincsen is.

Igen, legalább érzed a tested, jelenik meg Frédi a vodkával, töltöget.

És az se utolsó szempont, édes barátom, kezdi Tóbiás, hogy mostan nincs a
jobb térdedben a golyó, úgyhogy igazán felesleges tovább mímelned a biccen-
teket, Moszkva nem hisz a könnyeknek, pillant dévajul a komor Natasára.

Nem hisz Moszkva már senkinek és semminek, legyint Natasa, de mit be-
szélek, én nem is moszkvai vagyok, én tulajdonképpen nem is vagyok, Szent-
péterváron születtem. Egy hajtásra issza ki poharát, lehajtja a fejét, arcán vé-
giggördül egy könnycsepp.

Ne búsulj, simogatja Viola.

Ne búsuljon, drága kisasszony, csatlakozik János bácsi is, az év utolsó
napja van, úgy lesz vége mindennek, mint ennek az évnek.

S amióta visszajöttünk, még nem is énekeltünk, néz Tóbiásra Huttera.

Majd fogunk énekelni is a hosszú téli estéken. Megnézzük Attila filmjeit,
hogy lássuk, változott-e valami a világban, elolvassuk unokaöcsém rólunk
szóló regényét, s majd énekelünk is. Konkrétan gondoltál valamire. Bélám?

Az *Akácós útra*, mereng HÁBÉ ránk pillantva, de ha ezt nem szeretitek, jö-
het az *András falva messze van, messze van*. Mindent tudunk.

Inkább az utóbbi, szólok közbe.

De az is lehet, nem is énekelünk, nézzük az Attila filmjeit, megtudjuk mer-
re haladt a világ kényszerű távollétünk alatt, s eltöprengünk a lehetőségein-
ken. Egy kissé váratlanul értek az újabb kihívások. Azt sem tudjuk, mihez
kezdjünk új életünkkel és szabadságunkkal. És abba a szerkezetbe is szeret-
nénk belenézni, amelybe nagypapa lementette mindazt a fejetekből, amit az
Univerzum könyvtárában elolvastatok.

Képzeljétek el, láthatjuk a múltat is, a maga valóságában, és a jövőt is,
hogy hogyan ér véget a Föld.

Ezt már tudjuk, most festem a képet, a már végképp fénné váló emberek
és a mérhetetlen vének együtt menekülnek, keresni egy új világot, hiszen a
közélgő naprobbanás megsemmisíti a Földet.

De azért érdekel, mi vezetett addig.

Engem inkább a múlt érdekel, legyint HÁBÉ. Néró császár, Caligula, a lova,
akiből szenátor lett.

Incitato, mondja Natasa álmatagon.

És Árpád apánk is érdekel, és a vezérek, mind a hét.

Igen, áll fel Tóbiás, és megropogtatja a derekát. Árpád apánk is érdekel,
és a vezérek is? Hát akkor kimondottan jó, hogy visszajöttünk.

